

Orimattilan kaupunki
kirjaamo@orimattila.fi

Valtiovarainministeriö

kirjaamo.vm@gov.fi

Hankkeen VM088:00/2024 lausunto

Orimattilan kaupungin lausunto hallituksen esityksestä korottaa makeisten ja suklaan arvonlisäveroa

Orimattilan kaupunki haluaa tuoda esille huolensa hallituksen esityksestä, joka koskee makeisten ja suklaan arvonlisäverokannan nostamista nykyisestä 14 prosentista 25,5 prosenttiin. Lakiesityksen vaikutukset ovat ristiriidassa hallitusohjelman, alueellisten kehitystavoitteiden sekä EU-lainsäädännön kanssa.

Orimattilan kaupunki esittää, että arvonlisäverokannan muutosesitys perutaan sen sisältämien merkittävien negatiivisten aluetaloudellisten vaikutusten vuoksi, EU:n valtioneuvoston sääntelyn sekä hallitusohjelmavoitteiden vastaisena.

Maan hallitus valmistelee suklaan ja makeisten arvonlisäveron korotusta, mikä on vaikuttanut negatiivisesti Fazerin suklaatehtaan investoinnin etenemiseen Pippon teollisuusalueella. Fazer on suunnitellut käynnistävänsä suuren investoinnin alueella, mutta on esitettyyn suklaan arvonlisäveron

korotukseen liittyen arvioimassa uudelleen jätti-investointiaan. Luopumalla valtiovarainministeriön pyrkimyksestä säätää makeisvero, syntyy edellytykset Suomen historian suurimmalle elintarvikealan investoinnille, ja näin tuetaan hallituksen tavoitetta saada aikaan kasvua ja luottamusta tulevaisuuteen.

Orimattilan kaupunki vastustaa voimakkaasti esitystä makeisten ja suklaan verokannan korotuksesta, joka käytännössä estää Päijät-Hämeen seudulle kipeästi tarvittavien työpaikkojen syntymistä. Päijät-Hämeen maakunnan alueella työttömyysaste on merkittävän korkea ja tilanteen ratkomiseksi alue tarvitsee valtiolta kaiken tuen työllisyyden nostamiseksi ja uusien työpaikkojen luomiseksi alueelle.

Hallituksen esitysluonnoksessa on tuotu esiin lukuisia esteitä ko. lain säätämiseksi, joita edeltävät selvityksetkin ovat tuoneet esiin. Lakiesityksellä ei saavuteta sille asetettuja tavoitteita, vaan sen vaikutus on negatiivinen suomalaiselle yhteiskunnalle sekä erityisesti Lahden seudulle aluetalouden näkökulmasta.

Orimattilan kaupunki esittää, että arvonlisäverokannan muutosesitys perutaan sen sisältämien merkittävien ongelmien vuoksi.

Ongelma 1: esitys on ristiriidassa EU-lainsäädännön kanssa

Hallituksen esityksessä ehdotetaan tietyn elintarvikeryhmän verottamista huomattavasti korkeammalla arvonlisäverokannalla verrattuna muihin elintarvikkeisiin. EU:n valtioneuvoston päätös kieltää valikoivat, kilpailua ja jäsenvaltioiden välistä kauppaa vääristävät jäsenvaltioiden toteuttamat verotoimenpiteet. Makeisten ja suklaan muista elintarvikkeista poikkeava verokohtelu on arvonlisäverojärjestelmän keskeisiin perusteisiin kuuluvan neutraalisuusperiaatteen vastainen ja siten valikoivuuskriteerin on katsottava täyttyvän. Lisäksi veromuutos antaisi kilpailua vääristävää taloudellista etua alemman verokannan piiriin jäävien, makeisten ja suklaan kanssa kilpailevien tuotteiden valmistajille.

Tällaisenaan tietyn elintarvikeryhmän satunnaisesti valikoiva arvonlisävero on ristiriidassa yleisen oikeustajun ja EU-oikeuden kanssa sekä arvonlisäverojärjestelmään keskeisesti kuuluvan neutraalisuusperiaatteen vastainen. Suunniteltu muutos (i) ohjaisi kilpailua vääristävästi kuluttajien ostokäyttäytymistä, (ii) kohtelisi keskivertokuluttajan näkökulmasta samankaltaisia tuotteita perusteettomasti ja epäoikeudenmukaisesti eri tavalla sekä (iii) johtaisi sattumanvaraiseen soveltamiskäytäntöön.

EU-oikeuden vastaista lakia ei voida soveltaa, vaikka se säädettäisiinkin voimaan. Käytännössä tämä viivyttää investoinnin käynnistämistä ja edelleen Päijät-Hämeen työllisyystilanteen kohenemista.

Ongelma 2: esityksellä ei ole positiivisia terveysvaikutuksia

Tutkimustiedon valossa verotusmuutos ei ohjaisi kulutusta terveellisempään suuntaan vaan kulutus siirtyisi halvempiin tuotteisiin. Nämä edullisemmat tuotteet on usein valmistettu ulkomailla ja niissä on usein käytetty halvempia raaka-aineita, esimerkiksi kaakaota on korvattu sokerilla tai muilla edullisilla raaka-aineilla. Veron fiskaalinen tuotto valtiolle vähenee kulutuksen siirtyessä edullisempiin tuotteisiin. Samalla ehdotus johtaisi korkeampaan sokerin kokonaiskulutukseen, mikäli kulutuksen volyymi pysyisi ennallaan, kuten hallituksen esityksessä on oletettu.

Ehdotettu suklaan ja makeisten arvonlisäveron korotus on syrjivä samaan kulutustarpeeseen vastaavien tuotteiden osalta ja vääristää merkittävästi kilpailua. Korotetun veron piiriin esityksessä valikoituneille tuotteille löytyy vaihtoehtoisia ja korvaavia tuotteita veronkorotuksen ulkopuolelle jäävistä tuoteryhmistä ja raaka-ainepohjista.

Ongelma 3: negatiiviset vaikutukset investointeihin ja suomalaisten yritysten kilpailukykyyn

Veronkorotusaikeet ovat jo nyt vaikuttaneet suomalaisten yritysten investointiaikeisiin sekä lisänneet yleistä epävarmuutta Suomesta liiketoimintaympäristönä. Aiottu suklaan ja makeisten arvonlisäverokorotus on jo aiheuttanut Fazerin 750 miljoonan euron investointihankkeen keskeyttämisen Lahdessa. Uuden tehdashankkeen laskennallisesti arvioitut työllisyysvaikutukset ovat rakentamisen osalta noin 7 000 henkilötyövuotta ja toiminnan aikaiset työllisyysvaikutukset 900-1 800 henkilötyövuotta riippuen tehtaan synnyttämien suorien työpaikkojen määrästä. Investointihankkeen luomat työpaikat olisivat jo vahvistamassa valtiontaloutta, mikäli arvonlisäveron korottamista ei olisi ryhdytty valmistelemaan.

Makeisten ja suklaan arvonlisäveron korotus on huolestuttava signaali koko suomalaiselle elinkeinoelämälle investointiympäristön epävarmuudesta, sillä linjaus valmistelusta syntyi yllättäen ilman ennakkokeskusteluja varsinkin verovaikutusten merkitys huomioiden. Kaikessa julkisessa päätöksenteossa tulisi vahvistaa Suomea vakaana investointikohteena ja näin varmistaa paljon kaivattujen investointien toteutuminen.

Orimattilassa 3.2.2025

Kalle Larsson
kaupunginjohtaja